

השבון עובר ושב מאת שלמה ברוקל

מסע

בפרובינציה

השיב המודיעין. זה, בשבילי, לא בא בחשבון. ולחיה, יותר מאוחר? שאלתי. והמודיעין הרגיל לא ידע להשיב, והיפך נה איתי למודיעין מיוחד. צילצלתי ל- מודיעין המיוחד, ושם הסבירו לי ככה: עד עשר וחצי בערב יש אוטובוסים בין בית-שאן ועפולה, ומעפולה אוכל לתפוס אוטובוס לחיפה, כי יש אוטובוסים ל- חיפה שיוצאים עד הצות. מחיפה, ככה השבתי, אוכל לתפוס מונית-שירות לתל-אביב, והכל יהיה בסדר.

ההכנות
וככה יצאתי לדרך. אלמלא ישנתי בדרך, בוודאי הייתי יכול לתאר לכם את ימי הפרדסים של פרדס-חנה, את תפארת גבעות הכורכר של כרכור, את נועם ההדרים של חדרה, ואת הדר העי-פולונים של עפולה. ואילו הבשתי על ראשי מינגבעת-שעם קולוניאלית, הייתי יכול גם לתאר, בוודאי, את החר המיוחד אשר לכפרים הערביים בוואדי-ערה; איך הם משתלבים בנוף, וכמה זה נחמד לראות את הנשים העובדות בידים ב- שדות הקטנים, ואת יתר עלילות הילי-דים אשר בארץ הקודש. אבל, כאמור, מינגבעת שעם לא היתה לי ולישון ישנתי טוב מאוד.

אל היעד
בעפולה התעוררתי, כשהכריז הנהג על הפסקה של עשר דקות, ולא נעשה איתו חשבון שזה היה עשרים. בסוף יצאנו לדרך, אל הקיבוץ שלי, ואני שאלתי את הנהג איפה לרדת. "עוד שתי תחנות", אמר הנהג. עברו שתי תחנות, וירדתי פעם ראשונה. "תעלה, תעלה", צעק הנהג שראה אותי במראה, "זה עוד תחנה". עברה עוד תחנה, וירדתי פעם שנייה. "תעלה, תעלה", צעק לי נוסע שירד יחד איתי, "זה עוד תחנה". עוד תחנה עברה, וירדתי פעם שלישית ואחרונה, משאיר מאחורי אוטובוס

כדי להבין מה הולך לקרות כאן, צריך לדעת שהחתום למעלה, מימין, הוא עכבר עירוני מוחלט. וכשאני אומר מוחלט, אני מתכוון מוחלט. אני יודע שיש אנשים שיצחקו, אבל אני, למשל, אף פעם לא הולך למקומות שאני לא יכול לחזור מהם ברגל הביתה. אפילו רמת-גן נראית לי כמו משהו שמעבר להורי החושך, ובפתח-תיקוה לא הייתי בחיים שלי. מה שנכון-וכן, שפעם בחור דש חודשים אני מגיע לחיפה, מסיבות משפחתיות, וכשאין ברירה — אבל ממש כשאין ברירה — אני מגיע לירושלים ונמלט משם הכי מהר שרק אפשר. זה הרקע.

המסע
נפלי עלי מה שנפל עלי, ויום אחד הייתי צריך לנסוע למקום שתמיד חשבתי שהוא נמצא רק באגדות, איזה קיבוץ בין עפולה ובית-שאן. צילצלתי ל- מודיעין של אגד, ושם אמרו לי שפעמיים ביום, בבוקר ובשעה שתיים אחרי-הצהריים, יוצא אוטובוס מתל-אביב לבית-שאן, ועוצר אפילו באותו קיבוץ. ואיך חוזרים? האוטובוס האחרון מעפולה לתל-אביב יוצא בש-וחצי למנוע ערב,

הכנות מודיעין מיוחד

רה, ועמד גם נהג אחד מחוץ לאוטובוס שלו. הוא נראה לי הכי מוסמך לענות על שאלות. והנהג צחק צחוק גדול, והסביר לי ככה: בתשע וחצי מגיע האוטובוס האחרון מתל-אביב לעפולה. האוטובוס לחיפה מחכה לו, כדי לקחת נוסעים ליישובי העמק, בואך חיפה, ומאז אין אוטובוס ואין כלום.

מה לעשות? שאלתי את האיש אם יש מלון. יש שניים, אמר הנהג, שם, אחרי המישטרה, אחד מצד ימין, ואחד מולו, והוא יותר זול. עכשיו בוודאי מובן לקוראים שמעפולה לחיפה לא הגעתי באותו ערב, ועל תל-אביב אין מה לדבר.

מלון זול
טוב, הלכתי למלון. מישרד המלון נמצא בקומה השנייה. המלון עצמו היה מורכב מכמה חדרים בקומת הקרקע.

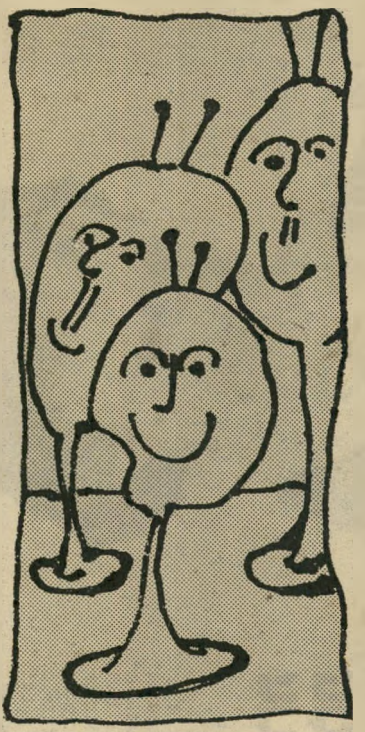

מינגבעת שעם אילון רק היתה לי

"חדר עולה 800 לירות, אבל אני רואה שאתה במצוקה, אז אקח ממך רק 600 לירות", אמר בעל המלון, ונתן לי קבלה. בשעון עוד לא היה אחת-עשרה בלילה, ואני הייתי רעב. אז שילמתי והלכתי לאכול במיצריה שראיתי לא רחוק. פיצה ציפולה

בפיצריה ראיתי אדם אחד יושב וקורא עיתון, וילדו תיק גדול. נדמה היה לי שזה אה לגורל, וגם הוא נתקע כאן לא באשמתו. הזמנתי פיצה ציפולה, שי-כיוע הולכת עם הרבה בצל וביצים. בינתיים נכנסו עוד שתי בחורות לא רזות ובחור לא רזה, ואחר כך עוד שניים, בחור לא רזה ובחור רזה. הפיצה הגיעה אלי, ומייד היו לי קשים איתה, כי לא הצלחתי לחתוך; זאת אומרת, עד לבצק הסכין דווקא חתך את הנבי-נה והביצה והבצל, אבל בבצק נעצר. בדקתי אם אף אחד לא רואה (צוות העובדים הסתכל בטלויזיה) והתחלתי לשבור. כי אפילו אני לא מסוגל לאכול פיצה שלמה בבית אחד. התחתי לכול הפיצה היתה שחורה, כאילו שמו אותה מאחורי מפלטיגום של גורר סנקים, שנוסע בראשון, פול-גן, בעליה של רחוב בלפור בחיפה, והיתה קשה כמו יהלום. אבל אני אכלתי, כי אל-י, הייתי רעב, וביי-ת, הייתי בעפולה, ואולי זה מה שקוראים כאן לפיצה. התחילו לבוא יתושים ועקצו לי את האצבעות. למה דווקא את האצבעות, תהרגו אותי אם אני יודע. זה הטעם שלהם.

בינתיים התחיל הבחור הלא-רזה מה-צמד האחרון להעיר הערות פוגעות על הבחור הלא-רזה מהשלישיה הראשונה. ההערות היו קצת עדתיות, איך לומר: "רק אצל האשכנזים אפשר לראות ש-י יושבים בחור עם שתי בחורות וכולם שותקים ולא מדברים מילה. זה למה הבחורות אוהבות אותנו, שאנחנו יודעים עים לומר איתן ולתת להם הרגשה יפה." בתגובה התחילה להתפתח שיחה ערה בשולחן של השלישיה, והבחור ה-לא-רזה מהצמד נאלץ להרים את קולו כדי שישמע. כל זה, לא להאמין, אחרי אחת-עשרה בלילה, בעפולה.

עפולוני עפולה מקסימים

המום, איך זה אדם עולה פעמיים על אוטובוס בלי לשלם כסף.

הדרך חזרה
בקיבוץ עשיתי מה שעשיתי, ובערך בשעה תשע בערב גמרתי לעשות מה שעשיתי והתחלתי את הדרך חזרה. תח-נת האוטובוס נראתה לי שוממת באופן חשוד. היה ערב עם רוחות קרות, אבל מה, הייתי בטוח שאפילו אם יש אוטו-בוס רק כל חצי שעה — כבר זה לא נורא. שרפתי סיגריה, שרפתי עוד אחת, ואין אוטובוס ואין בטיח. באו שני ילדים על אופניים, ואחד רצה ממני סיגריה, ואמר לי שכבר מזמן אין אוטו-בוסים, בניגוד גמור למה שאמר המודי-עין של אגד. מה שנשאר לי היה לנסות לתפוס טרמפ. גם זה לא היה פשוט. אבל בעשר ומשהו תפסתי טרמפ, והייתי מבוסט, כי הרי אוטובוסים מעפולה לחיפה יש עד הצות.

מעפולה לחיפה
כשהגעתי לעפולה, נראתה לי תחנת האוטובוסים של אגד סגורה ומסוגרה באופן חשוד. עמדו כמה אנשים מחוץ לתחנה, מחכים לאוטובוס לגבעתי-המו-

הסדין שלי כתם מרהיב

בחדר

חזרתי למלון שלי. הביתה, מה ש-נקרא. בחדר היו שתי מיטות מוצעות, כיור-רחצה, מראה, חלון עם וילון שקוף וארון-קיר. הקירות היו צבועים במין צבע קרם, ועל התיקרה היה מתוח חוט שחור, עבה, שמטרתו לא היתה ברורה לי בכלל. בחלון לא היה תריס. היה גם מין ריח בחדר. מה אומר לכם? פלוגה של חיל-רגלים מיוזע, אחרי מסע של שבועים קילומטרים, לא משאירה אחריה כזה ריח. כשבדקתי את הסדיני-נים, בשתי המיטות, הבנתי ממה בא הריח. הרבה עבר על הסדינים האלה. היו בהם קצת חורים שבאו מסיגריות. וקצת חורים שבאו מזיקנה. היו בהם קצת כתמים שבאו מליכלוך סתם, וקצת כתמים שבאו מילדים שלא נולדו. אחד היה בסדין של המיטה השמאלית, שכמוהו יופי לא ראיתי מעודי. ממש כל צבעי הקשת, עם שלוות מעניינות, בדיוק כמו אמבה שמסתכלים עליה ב-קלידוסקופ. אז סילקתי את הסדינים. חשבתי לי: מה שלא יהיה בשמיכות — לא יכול להיות שהן יותר מלוכלכות מהסדינים.

לא היה פשוט להירדם שם, בחדר המלון שלי, כי היו יתושים הרבה. מ-איפה הם באו, אני לא יודע, כי דווקא היתה רשת-נגד-יתושים על החלון. אולי הם נולדו בחדר הזה? אבל בסוף נר-דמתי, וישנתי שנת ישרים עד רבע לחמש לפנות בוקר. ולמה דווקא רבע לחמש? כי ברבע לחמש היה כבר מלא אור בחדר — תריס הרי לא היה שם בחלון — ומשאיות מהעמק דהרו בכביש. אז קמתי והלכתי לתחנת האוטובוסים של אגד, ושם קניתי אחת מאותן עוגות שבעל הקיוסק קרא להן שטרודל. ואילו מה שהיתה העוגה שלי באמת, זהו משהו שמכנינים אותו ככה: לוקחים את כל העוגות שנשארו מהשבוע, טוחים ניס אותן, מוסיפים קצת מים ואופים מחדש. זה מה שנקרא בעפולה שטרודל. זהו. ושוב חלפתי על פני עפולוני עפולה, היופי הטיבעי של ואדי-ערה, חדרי חדרה, כורכי כרכור ופרדי פרדס-חנה, והגעתי לתחנה המרכזית בתל-אביב. ברוך השם, אני לא צריך לשלוח מספר חמש.

מסקנות
אילו היה לי כישרון המספר של קרל מאי, בטוח שהסיפור הזה היה יוצא כמו מסעות יד הנפץ בארץ המערב המתפתחת, במרחבי האדמות החלוציות וריח הבראשית של הטיפוסים המעניי-נים אשר בערבות השורצות אינדיאנים. אילו היה לי, לעומת זאת, כישרון הסי-פור של ירוסלאב האשק, זה היה יוצא כמו מסע של החייל שוויק בפרובינציות של האימפריה האוסטריו-הונגרית השיר-קעת. כיוון שיש לי כישרון התיאור שלי, אני לא יודע בדיוק מה המסקנה מכל הטיול הזה, אבל יקח הרבה זמן, הרבה הרבה, עד שאצא שוב למסע כזה.